

4. Про центральні органи виконавчої влади. Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2011. - № 38. - ст.385.
5. Конституція України. Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. Відомості Верховної Ради України. – 1996. - № 30. - ст. 141.
6. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії. Закон України від 05.10.2000 № 2017-III. Відомості Верховної Ради України від 01.12.2000 - 2000 р. - № 48. - стаття 409.
7. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Закон України від 23.09.1999 № 1105-XIV. Відомості Верховної Ради України від 26.11.1999 - 1999 р. - № 46. - стаття 403.
8. Про пенсійне забезпечення. Закон України від 05.11.1991 № 1788-XII. Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1992. - № 3. - ст.10.
9. Про Державний бюджет України на 2018 рік. Закон України від 07.12.2017 № 2246-VIII. Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2018. - № 3-4. - ст.26.
10. Про оплату праці. Закон України від 24.03.1995 № 108/95-ВР. Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 1995. - № 17. - ст.121.

УДК 349.2

Епель О. В.,
кандидат юридичних наук

НАУКОВА ІНТЕРПЕТАЦІЯ КОНСТИТУЦІЙНИХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАВ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНИ

У статті проаналізовано різні підходи вчених до визначення конституційних та соціальних прав людини і громадянина. Встановлено співвідношення понять «конституційне» та «соціальне» право. Визначено поняття «конституційного соціального права».

Ключові слова: конституційні права, соціальні права, конституційні соціальні права, Конституція України, забезпечення соціальних прав.

Епель О.В. Научная интерпретация конституционных социальных прав человека и гражданина

В статье проанализированы различные подходы ученых к определению конституционных и социальных прав человека и гражданина. Установлено соотношение понятий «конституционное» и «социальное» право. Определено понятие «конституционного социального права».

Ключевые слова: конституционные права, социальные права, конституционные социальные права, Конституция Украины, обеспечение социальных прав.

Epel O. Scientific interpretation of the constitutional social rights of man and citizen

In the article the different approaches of understanding constitutional and social rights are analyzed. The correlation of terms «constitutional» and «social» rights is defined. The concept of «constitutional social right» is given.

Key words: constitutional rights, social rights, constitutional social rights, The Constitution of Ukraine, ensuring of social rights.

Конституцією України [1] у розділі II визначено ряд прав людини і громадянина, які набули найвищої охорони з боку держави. До прав, яким надано особливий статус, варто віднести і соціальні права людини й громадянина, які з моменту визначення на рівні Основного Закону стали конституційними. Разом з тим, у зазначеному розділі Конституції України відсутнє визначення поняття конституційних соціальних прав людини і громадянина та їх безпосередній перелік, що в свою чергу в призвело до виникнення серед науковців дискусій щодо правової природи соціальних прав, їх місця в системі прав людини і громадянина, та до різних теоретичних підходів щодо визначення вказаного поняття, його видових ознак, особливостей й видів.

Особливої актуальності тема конституційних соціальних прав людини і громадянина в Україні набула після доповнення Конституції України новою статтею 131², яка вперше на рівні конституційних норм встановила дефініцію «соціальне право» в контексті визначення винятків щодо

представництва в суді виключно адвокатом. Зокрема, частиною п'ятою вказаної норми визначено, що «законом можуть бути визначені винятки щодо представництва в суді у трудових спорах, спорах щодо захисту соціальних прав, щодо виборів та референдумів, у малозначних спорах, а також стосовно представництва малолітніх чи неповнолітніх осіб та осіб, які визнані судом недієздатними чи дієздатність яких обмежена» [1]. Таким чином визначення поняття «соціальні права» стало затребуваним не лише з теоретичної точки зору, а й практичної. Адже від його змістовного наповнення залежить правильність правозастосовчої практики та розуміння того, які ж саме права є «соціальними», а тому можуть захищатися не лише адвокатом.

Не меншої актуальності цій темі надає непослідовність та несистемність конституційних норм щодо вживання різних дефініцій. Зокрема, стаття 36 Конституції України у частині першій передбачає такі поняття, як «трудові і соціально-економічні права та інтереси», а згадана стаття 131² - «соціальні права». Усе це призводить до додаткових дискусій, зокрема, щодо виокремлення різних груп прав людини і громадянина, переліку прав, які входять до тієї чи іншої групи.

Значну увагу вивченню питань, пов'язаних з соціальними правами, присвятили такі вчені, як О.Є. Аврамова, В.В. Андріїв, Т.В. Бабкова, Ю.Г. Барабаш, С.О. Верланов, О.М. Волкова, А.С. Головін, Г.О. Дічко, Т.І. Длугопольська, В.С. Журавський, А.П. Заєць, В.І. Ковтун, М.І. Козюбра, Р.О. Максимович, Н.П. Мокрицька, Н.М. Оніщенко, А.С. Пазенок, О.В. Петришин, В. Ф. Погорілко, С.М. Прилипко, П.М. Рабінович, Ю.В. Романенко, А.О. Селіванов, Н.С. Сидоренко, О.Ф. Скакун, С.С. Скрипнюк, М.О. Фокіна, Ю.С. Шемшученко, І.В. Яковюк та ін. Проте, існування вищевказаних дискусійних питань, свідчить про те, що наукова інтерпретація та особливості конституційних соціальних прав людини і громадянина в Україні потребують подальшої наукової уваги та вирішення існуючих законодавчих і теоретичних прогалин й неточностей. А отже, здійснення таких досліджень не втрачає своє актуальності.

Встановлення сутності конституційних прав

На сьогоднішній день дискусія щодо визначення поняття «конституційних соціальних прав людини і громадянина в Україні», їх особливостей залишається відкритою. Наприклад, на думку Н.К. Шаптали та Г.В. Задорожньої, конституційні права – це гарантована законом міра свободи особи та її можливість вільно діяти, самостійно обирати вид і міру власної поведінки з метою задоволення матеріальних і духовних потреб через користування надбаннями та благами суспільства і держави у межах, визначених національним і міжнародним законодавством [2, с. 198]. Дане визначення має своїм недоліком те, що визначає поняття через такі складові як «гарантовані законом». По-перше, такі права не лише гарантовані, а й визначені (закріплені в законі), по-друге, вони закріплюються не просто законом, а Основним Законом, що визначає їх особливий статус і місце в системі прав людини і громадянина.

І.Б. Пробко це поняття визначає як гарантовані Конституцією та державою вид і міра можливої поведінки людини і громадянина в суспільстві та державі з метою задоволення своїх життєво важливих матеріальних і духовних інтересів, закріплених у Конституції та інших нормативно-правових актах [3, с. 87]. Аналізуючи дане поняття варто зазначити, що конституційні права в першу чергу «визначаються» Конституцією, адже саме цей нормативно-правовий акт закріплює певні групи прав. Щодо «гарантованості державою» конституційних прав, вважаємо, що це не є визначальною ознакою конституційних прав, оскільки існують й інші права людини і громадянина, похідні від конституційних прав, які також повинні забезпечуватися державою.

А. С. Головін вважає, що конституційні права людини і громадянина треба визначити як основні права, закріплені в Конституції України [4, с. 320]. Таке визначення за своєю сутністю є коректним, але не відображає усіх особливостей зазначеної правової категорії. Із її аналізу можна зробити висновок про те, що конституційні права людини і громадянина по-перше, є основними, а по-друге, - закріплюються у нормах Основного Закону нашої держави. Власне це слідує із самої назви даного терміну, а також із ролі Конституції України для усієї правової системи нашої держави. Тож, у цілому, зробимо висновок про те, що така концепція є вірною, але недосконалою.

У Великому енциклопедичному юридичному словнику за загальною редакцією Ю.С. Шемшученко надається аналогічне визначення: конституційні права людини і громадянина в Україні розглядаються як основні права і свободи людини і громадянина, встановлені та гарантовані Конституцією України. При цьому уточнюється, що вони є засобом забезпечення всебічного розвитку особи, задоволення її інтересів і потреб, виражають об'єктивні можливості члена суспільства володіти, користуватися і розпоряджатися певними соціальними благами, а також набувати й захищати їх [5, с. 385].

Таким чином «конституційності» будь-якому праву надає їх закріплення на рівні Основного Закону. Тобто, з моменту закріплення в Конституції України будь-якого права, воно стає конституційним. Також закріплення прав на рівні Конституції переносить їх в категорію основних, що підкреслює їх особливу роль і місце в системі прав. Тому під поняттям **«конституційні права людини і громадянина»** варто розглядати невід'ємні та невідчужувані основні можливості людини і громадянина, встановлені та гарантовані Конституцією України, які належать особі від народження, та мають найвищу правову охорону.

Встановлення сутності соціальних прав

Щодо поняття «соціальне право», то аналіз різних підходів до його визначення свідчить про те, що воно є одним із дискусійних питань в юридичній науці. В.Ю. Олещенко класифікує підходи до визначення поняття «соціальне право» на поняття в широкому та у вузькому розумінні [6, с.59].

О.М. Петрос виділяє ще один підхід поряд з названими - звужене розуміння [, с. 194]. При цьому широке розуміння визначення соціальних прав базується на твердженні П. М. Рабиновича про те, що всі права людини є соціальними як за змістом, так і за способом їх здійснення, оскільки вони обумовлені соціумом, суспільством. Не заглиблюючись у визначення правильності чи неправильності різних підходів до поняття «соціальне» варто зазначити, що широке трактування соціальних прав є дискусійним з огляду на те, що основний аргумент такого підходу ґрунтується на тезі про те, що «всі права обумовлені соціумом, суспільством», що скоріше є ознакою права, ніж критерієм для групування прав. В даному випадку виникають логічні невідповідності, зокрема, щодо співвідношення понять «соціальні права» та «права», адже якщо всі права є соціальними правами, то, по-перше, поняття «право» і «соціальне право» мають бути синонімами, а, по-друге, якщо всі права є соціальними, то жодні інші види прав не можуть бути виділеними. Тобто в даному випадку взагалі відпадає потреба у вживанні приставки «соціальні». Крім того обумовленість соціумом, суспільством не є визначальною видовою ознакою соціальних прав, яким притаманні й інші ознаки, сукупна наявність яких їх відносить до окремої групи прав. Тому, на наш погляд, дане трактування сутності соціальних прав є хибним.

Зміст соціальних прав у вузькому їх розумінні полягає в тому, що включають індивідуальні і колективні права і свободи людини і громадянина у сфері соціальних відносин, які виникають внаслідок статусної взаємодії індивідів, охоплюють тільки ті аспекти суспільного життя, які визначаються становищем людей у соціальній структурі суспільства, відносинами між соціальними групами та між людьми як представниками різних класів, націй, трудових колективів, професійно-кваліфікаційних та інших соціальних груп. У межах цього права реалізуються індивідуальні і колективні права людини і громадянина у сфері соціально-демографічних, етно-національних, сімейно-шлюбних, територіально-поселенських, соціально-трудова, соціально-класових (стратифікаційних) та інших соціальних відносинах [7, с. 194]. Тобто цей підхід базується на таких поняттях, як «соціальна сфера», «соціальні відносини» і більшою мірою стосується взаємовідносин особи в суспільстві, її становища в соціумі, а не виключно визначенням прав як соціального явища, виникнення якого обумовлено формуванням соціуму.

У звуженому розумінні до соціальних прав відносять соціальні права у сфері соціального захисту та соціального забезпечення [7, с. 194]. Такий підхід на наш погляд теж є дискусійним з огляду на те, що поняття «соціальне право» не обмежується соціальним захистом та соціальним забезпеченням, його зміст складається з ширшого кола понять.

Окрім різних підходів до сутнісного визначення поняття «соціальні права», існують й різні підходи до категоріального вираження цього поняття, а також його змістовного наповнення. Зокрема, при трактуванні цього поняття його виражають через такі категорії, як «громадські права», «норми і стандарти», «право на виплати», «комплекс прав та свобод», «правові претензії», «конституційні права», «можливості», тощо. Варто розглянути всі ці підходи.

У Великому енциклопедичному юридичному словнику соціальні права визначені як громадські права у соціальній сфері, що полягають у можливості набуття соціальних благ, володінні, користуванні й розпорядженні ними та їх захисті або вчиненні певних дій у цій сфері [5, с. 829]. На думку Андріїва В.М. соціальні права особи також розуміють як погоджені і визнані міжнародною спільнотою в цілому, закріплені в законодавстві більшості сучасних держав мінімальні правові норми - стандарти прав людини у соціальній сфері, що передбачають такі умови життя, які дозволяють кожному вільно підтримувати і розвивати свою людську сутність [8, с. 7].

Ще одним трактуванням соціальних права є їх розуміння, як права на виплати із соціального забезпечення, що існують у найбільш сучасних суспільствах для всіх громадян [9, с. 334]. Дане

визначення не відображає усіх можливих видів соціальних прав навіть в межах соціального захисту та соціального забезпечення і є ще вужчим трактуванням соціальних прав навіть за описаний вище звужений підхід до розуміння цього поняття.

Також існує точка зору, що соціальні права – це визнані суспільством і державою та закріплені у нормативно-правових актах комплекс прав і свобод, якими повинна володіти кожна людина з метою забезпечення та захисту своїх певних властивостей, інтересів та можливостей, необхідних їй для нормального фізіологічного, матеріального та духовного існування і розвитку, для соціально гідного життя та суспільно значущої діяльності [10, с. 34]. Недоліком цього підходу є визначення категорії «права» через категорію «свободи». Адже за своїм змістом це є два різних поняття, які не правильно виражати один через одного.

Ще одним підходом до визначення соціальних прав є їх розгляд як рівних за значимістю відносно громадянських та політичних прав, як невід'ємних за своєю природою, заснованих на принципах солідарності та розподільчої справедливості правові претензії [11, с. 20]. В даному випадку визначення розкривається через поняття «правові претензії», яке не широко використовується в науковій літературі і по суті означає вимогу виконати що-небудь. Тобто зазначене поняття виражається не через суб'єктивне право як «можливість», а пов'язане з існуванням кореспондуючого обов'язку дотримуватися, гарантувати таке право, а отже можливості вимагати виконання такого обов'язку.

Щодо надання визначення соціальних прав через категорію «конституційне право», то таким є поняття, надане в сучасній енциклопедичній літературі. Відповідно, укладачі під соціальними правами розуміють «сукупність конституційних прав людини (або лише громадян конкретної держави), що дають їй можливість претендувати на отримання від держави певних матеріальних благ [12, с. 708]. В свою чергу Г.О. Яковлева соціальні права визначає як такі конституційні права, які спрямовані на забезпечення мінімальних потреб людини і громадянина шляхом надання особі певних матеріальних благ, достатніх для гідного життя та розвитку [13, с. 102]. Розкриття сутності поняття «соціальні права» через поняття «конституційні права» є таким, що не відображає повноту цього поняття, так до соціальних прав відносяться не лише визначені Конституцією, що підтверджується й самим Основним Законом, відповідно до якого права і свободи людини і громадянина, закріплені цією Конституцією, не є вичерпними (частина перша статті 22) [1].

В.Ю. Левицька в своєму дослідженні наводить визначення, що надається в робочому документі Генерального директорату Європейської комісії з наукових досліджень, де основні соціальні права визначаються як права, на які громадянин має право, які він може реалізовувати лише в своїх відносинах з іншими людьми як член групи, і які можуть бути ефективно реалізовані тоді, коли держава виступає захисником людського середовища. [14, с. 20].

Найпоширенішими є визначення «соціальних прав» через категорію «можливості людини». Такий підхід, на наш погляд є найбільш виваженим, так як відображає сутність такого родового поняття в даному визначенні, як «право». Наведемо деякі визначення із даної категорії.

Так, автори Популярної юридичної енциклопедії визначають соціальні права як можливості людини і громадянина забезпечити належні соціальні умови життя, а саме: право на працю та її вільний вибір, відпочинок, охорону здоров'я, житло; право на матеріальне забезпечення в старості, в разі хвороби, повної або часткової втрати працездатності, втрати годувальника тощо; право на достатній життєвий рівень для себе і своєї родини (харчування, одяг, житло); право на страйк для захисту своїх економічних і соціальних інтересів [15, с. 445]. Так само, О.Ф. Скакун вважає, що соціальні права – «це можливості (свободи) особистості та громадянина вільно розпоряджатися своєю робочою силою, використовувати її самостійно або згідно з трудовим договором, тобто право на вільну працю (вибір виду діяльності, нешкідливі умови праці, гарантований мінімальний розмір заробітної плати тощо), право на соціальне забезпечення, відпочинок, освіту, гідний рівень життя тощо» [16, с.196]. С.О. Верланов, соціальні права людини визначає як можливості здобувати засоби для існування, отримуючи такі засоби зі соціальних джерел через соціальне утримування (аліментування) [17, с. 39]. В свою чергу П.М. Рабінович визначає соціальні права як можливості людини реалізувати свої здібності, здобувати засоби для існування, беручи участь у виробництві матеріальних та інших благ [18, с. 12].

Отже, зазначене вище свідчить про відсутність єдиної категорії, через яку визначають поняття «соціальні права», про існування неоднозначного розуміння цього терміну. Переважна більшість науковців надає визначення поняття «соціальні права» саме через категорії «можливості людини», що відображає характеристику соціальних прав як «збірного поняття», яке включає в себе поняття «право»

(в суб'єктивному значенні) як родові поняття та «соціальне» - як видові. Вважаємо такий підхід найбільш виваженим та правильним.

Тому під поняттям «соціальні права» ми розуміємо можливості людини і громадянина здобувати собі засоби для задоволення своїх потреб у гідному рівні життя або отримувати такі засоби через соціальне утримання у випадку неможливості задовольнити відповідні потреби.

Тож, у процесі дослідження нами встановлено, що інтерпретація поняття «конституційних соціальних прав людини і громадянина в Україні» включає два характерних елементи, які визначають його сутність та особливості - це категорія «конституційні права» та «соціальні права». Із урахуванням наведеного, дійдемо до висновку, що **під конституційними соціальними правами людини і громадянина** варто розуміти невідчужувані, невичерпні та такі, що не можуть бути скасовані й мають особливу правову охорону, можливості людини і громадянина, визначені та гарантовані Основним Законом, здобувати засоби для задоволення своїх найважливіших життєвих потреб у гідному рівні життя або отримувати такі засоби через соціальне утримання у випадку неможливості задовольнити відповідні потреби, які поширюються на соціальну сферу як на ту сферу, у якій людина реалізується як частина певної соціальної групи.

Підсумовуючи дослідження питання наукової інтерпретації конституційних соціальних прав людини і громадянина в Україні, дійдемо до висновку, що не зважаючи на в цілому високий рівень наукової уваги, воно характеризується наявністю низки дискусійних моментів. У процесі дослідження нами встановлено, що проблеми наукових інтерпретацій передусім пов'язані із тим, що сам перелік конституційних соціальних прав людини і громадянина на сьогодні не є однозначно встановленим ні в змісті Основного Закону, ні в працях вітчизняних науковців. Як наслідок, сутність досліджуваного поняття тлумачиться авторами в залежності від того, яким чином вони класифікують конституційні соціальні права. У процесі дослідження нами встановлено, що ними є права, які дозволяють громадянам задовольняти свої найважливіші життєві потреби у гідному рівні життя або отримувати такі засоби через соціальне утримання. І саме це, на наше переконання, перебуває в основі інтерпретації поняття «конституційних соціальних прав людини і громадянина в Україні».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Конституція України. Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України від 23.07.1996 — 1996 р. - № 30. - стаття 141
2. Шаптала Н.К. Конституційне право України : [навч. посіб.] / Н.К. Шаптала, Г.В. Задорожня. — Дніпропетровськ : ТОВ «ЛізуновПрес», 2012. — 472 с. 4
3. Пробко І.Б. поняття та класифікація конституційних прав, свобод і обов'язків людини та громадянина, гарантії їх реалізації / І.Б. Пробко // Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. — 2013. — Вип. 11. — С. 86–89.
4. Головін А. С. Захист прав і свобод людини і громадянина єдиним органом конституційної юрисдикції в Україні: монографія. - Київ: Юрінком Інтер, - 2012. - 384 с.
5. Шемшученко Ю.С. Великий енциклопедичний юридичний словник / ред. Ю.С. Шемшученко. — К. : Юридична думка, 2007. — 943 с.
6. Олещенко В. Соціальні права людини: теоретичні інтерпретації та офіційні класифікації / В. Олещенко // Державне управління та місцеве самоврядування. 2013. Вип. 2. - С. 56-63. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dums_2013_2_10
7. Петрос О. М. Соціальні й гуманітарні права людини та функції держави щодо їх забезпечення / О. М. Петрос // Актуальні проблеми державного управління. 2016. № 2. С. 192-199. - URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apdy_2016_2_31
8. Андріїв В. М. Місце соціальних прав у системі прав людини: міжнародно-правовий досвід і законодавство України / В. М. Андріїв // Захист соціальних та економічних прав людини: міжнародне законодавство та досвід України: Матеріали науково-практ. конф. (Київ, 12 березня 2004 р.). - К., 2004. - Ч. 2. - С. 7-10.
9. Джери Д. Большой толковый социологический словарь (Collisns) / Д. Джери. - М.: Вече, АСТ, 1999. - 528 с.

*Для довідки: звісно, генетично переймання тими чи іншими недоліками чи то уразливими елементами цивільної процесуальної системи автоматично зумовлює наявність безпекового сегменту. Доволі чітко зацентрував увагу на «ризик» (як безпековий елемент – Я.М.) інституту масового позову» професор Р.А. Майданик у своїй науковій праці («Впровадження масового позову в право України: поняття, модель і сфера застосування». Див.: [14, с.49-55]).

10. Иваненко В.А. Социальные права чело- века и социальные обязанности государства: международные и конституционно-правовые аспекты. СПб. : Издательство «Юридический центр Пресс», 2003. – 404 с.
11. Ковтун В. І. Соціальні права в аспекті системи прав людини. Право і суспільство. 2016. № 3(1). С. 17-21. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2016_3%281%29__6
12. Большой юридический словарь / Под ред. проф. А. Я. Сухарева. М. : ИНФРА-М, 2007. 858 с.
13. Яковлева Г. Зміст поняття конституційного права людини на соціальний захист . Підприємництво, господарство і право. 2017. № 2. С. 100-104. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pgip_2017_2_20
14. Левицька В. Теоретичні інтерпретації сутності поняття "соціальні права" / В. Левицька // Збірник наукових праць Одеського регіонального інституту державного управління. - Випуск 3(51). - 2012. - С. 18-21
15. Популярна юридична енциклопедія / Кол. авт. : В.К. Гіжевський, В.В. Головченко, В.С. Ковалевський та ін. - К.:Юрінком Інтер, 2002. - 529 с.
16. Скакун О. Ф. Теория государства и права. - Х., 2000. – 704 с.
17. Верланов С. О. Економічні і соціальні права людини: європейські стандарти та їх впровадження в юридичну практику України (загальнотеоретичне дослідження) / С.О.Верланов. – Львів : Край, 2009. – 196 с.
18. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави : навч. посібник / П. М. Рабінович. – Х. : Консум, 2002. – 160 с.

УДК 349.3 (477)

Костюк В. Л.,
доктор юридичних наук, доцент,
заступник керівника відділу
Головного науково-експертного управління
Апарату Верховної ради України,
професор Навчально-наукового інституту права
ім. І. Малиновського Національного університету
«Острозька академія», професор НаУКМА

Костюк Ю.В.,
студент 4-го курсу Київського інституту
інтелектуальної власності та права
Національного університету «Одеська юридична академія»

ОСНОВОПОЛОЖНИ ПРИНЦИПИ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ У КОНТЕКСТІ СЬОГОДЕННЯ: НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНИЙ КОНТЕКСТ

У цій науковій статті досліджуються теоретико-правові акти пов'язані із сучасним розумінням принципів державної служби. Наголошено на важливості інституційної реформи державної служби, підкреслено важливість її модернізації. Розкрито сутнісні питання щодо законодавчого забезпечення принципів державної служби. Визнано зміст основоположних принципів державної служби відповідно до нової редакції Закону України «Про державну службу» (2015р.). Відзначено важливість розробки та затвердження Національної стратегії формування публічної служби. Підготовлено висновки та пропозиції.

Ключові слова: державна політика; державна служба; принципи державної служби; державний службовець; реформа державної служби; публічна служба; національна стратегія формування публічної служби; закон про державну службу; Кодекс про публічну службу.

Костюк В.Л., Костюк Ю.В. Основопологающие принципы государственной службы в контексте современности: научно-теоретический контекст

В этой научной статье исследуются теоретико-правовые акты связанные с современным пониманием принципов государственной службы. Подчеркнута важность институциональной реформы государственной службы, подчеркнута важность ее модернизации. Раскрыты существенные вопросы